

Innst. S. nr. 131

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra næringskomiteen

Dokument nr. 8:35 (2004-2005)

Innstilling fra næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Hedstrøm, Lodve Solholm og Thore A. Nistad om å gi forbrukerne informasjon om produksjons- og innfrysingsdato på emballasjen for matvarer

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dag gjøres merking av varer med holdbarhetsdato ut fra to ulike hensyn: kvalitet og helse. Matvarer som er lett bedervelige merkes med siste forbruksdag. Matvarer som ikke er lett bedervelige, merkes med best før.

Forslagsstillerne viser til usikkerhet angående lagring av mat, og finner det rimelig at forbrukerne får vite hva de kjøper. Derfor bør kjøttvarer i Norge merkes med slaktedato, pakkedato og frysedato. I dag risikerer en forbruker å kjøpe kjøttvarer som er inntil 18 måneder gamle uten å ha muligheten til å vurdere denne kvaliteten opp mot pris og tilsvarende produkter som ikke er så gamle. Forslagsstillerne mener norske forbrukere må ha den samme muligheten som de har i Sverige til å vurdere kvaliteten på frossent kjøtt ved at det merkes med blant annet produksjonsdato.

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag som sikrer at forbrukerne opplyses om produksjons- og innfrysingsdato på matemballasjen."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Pål Berrefjord, Grethe Fosli og Aud Gaundal, fra Høyre, Silja Ekeland Bjørkly, Ivar Kristiansen og Michael Momyr, fra Frem-

skrittspartiet, Øystein Hedstrøm og Lodve Solholm, fra Sosialistisk Venstreparti, Åsa Elvik og Inge Ryan, fra Kristelig Folkeparti, May-Helen Mølvær Grimstad og Einar Steensnæs, og fra Senterpartiet, Odd Roger Enoksen, viser til forslaget fra representantene Øystein Hedstrøm, Lodve Solholm og Thore A. Nistad om å gi forbrukerne informasjon om produksjons- og innfrysingsdato på emballasjen for matvarer.

Komiteen viser til vedlagte brev av 27. januar 2005 fra Landbruks- og matdepartementet der det vises til at forslaget om å gi forbrukerne best mulig informasjon om matproduktene de kjøper, er positivt. I brevet vises det videre til at norsk merkeregelverk også er regulert av EØS-avtalen som begrenser adgangen til nasjonale særordninger.

Komiteen stiller seg positiv til hensynet som ligger til grunn for forslaget om ytterligere datomerking på matemballasjen. Komiteen mener imidlertid at det er behov for nærmere utredninger før det kan konkluderes med om slikt regelverk skal innføres eller ikke. Blant annet må forholdet til EØS-avtalen utredes, da regler for merking av matvarer i stor grad reguleres gjennom EØS-regelverk, og det er begrenset spillerom til å fastsette nasjonale regler i tillegg til regler som er felles for EØS-området. Hvilke krav til merking som skal være obligatoriske på matvareemballasjen bør også sees i en helhetlig sammenheng, for å balansere den totale informasjonsmengden til forbrukerne.

Komiteen har derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utrede muligheten for å innføre regelverk som sikrer forbrukerne ytterligere datomerking på matemballasjen, og orientere Stortinget om utfallet av utredningen på egnet måte."

Komiteen vil på denne bakgrunn legge forslaget ved protokollen.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

Stortinget ber Regjeringen utrede muligheten for å innføre regelverk som sikrer forbrukerne ytterligere

datomerking på matemballasjen, og orientere Stortinget om utfallet av utredningen på egnet måte.

II

Dokument nr. 8:35 (2004-2005) - forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Hedstrøm, Lodve Solholm og Thore A. Nistad om å gi forbrukerne informasjon om produksjons- og innfrysingsdato på emballasjen for matvarer - vedlegges protokollen.

Oslo, i næringskomiteen, den 3. mars 2005

Øystein Hedstrøm
fung. leder

Michael Momyr
ordfører

Vedlegg

Brev fra Landbruks- og matdepartementet v/statsråden til næringskomiteen, datert 27. januar 2005

Dokument nr. 8:35 (2004 - 2005) - informasjon om produksjons- og innfrysingsdato på emballasjen for matvarer

Jeg viser til brev fra Stortinget ved næringskomiteen av 13. januar 2005. Næringskomiteen ber om Landbruks- og matdepartementets vurdering av Dok:8 forslag fra stortingsrepresentantene Øystein Hedstrøm, Lodve Solholm og Thore A. Nistad om å gi forbrukerne informasjon om produksjons- og innfrysingsdato på emballasjen for matvarer.

Forslaget omhandler et område som berører alle matdepartementene. Mitt svar er derfor utarbeidet i samråd med helse- og omsorgsministeren og fiskeri- og kystministeren.

Omfanget av den obligatoriske merkingen av næringsmidler er et spørsmål de tre matdepartementene er opptatt av, og som det for tiden jobbes aktivt med. Merking gjøres ut fra ulike hensyn, både helsehensyn, redelighetshensyn, kvalitetshensyn og andre forbrukerhensyn. Diskusjonen om hvilken merking som skal finnes på forbrukerpakningene må derfor sees i en helhet. Vi må søke etter en balanse som ivaretar forbrukernes mulighet til å kunne ta informerte valg, samtidig som den totale informasjonsmengden ikke må bli for stor.

Reglene som gjelder merking av næringsmidler er i stor grad regulert gjennom EØS-avtalen, noe som begrenser adgangen til å gi egne nasjonale regler. I tillegg finnes det regler om merking som ikke ennå er blitt del av EØS-avtalen, men som norske myndigheter likevel har ønsket å gjøre til norsk rett. Dette gjelder blant annet EUs krav om opprinnelsesmerking av storfekjøtt, som representantene henviser til i sitt forslag. Denne ordningen har blitt innført i Norge på nasjonalt grunnlag ved forskrift av 28. mars 2001 nr. 315 om opprinnelsesmerking av ferskt storfekjøtt mv. Hensynet til forbrukerne var årsaken til at dette regelverket ble innført.

EUs merkedirektiv er for tiden under revisjon, men spørsmålet om produksjonsdato og innfrysingsdato har så langt ikke vært sentralt i denne sammenhengen. Det som imidlertid har vært diskutert er å spesifisere krav om merking av dypfryste matvarer som tines og selges som ferske.

De tre matdepartementene gav i fjor Mattilsynet i oppdrag å vurdere hensiktsmessigheten av et regelverk

om merking av slaktedato, fangstdato, plukkedato, pakkedato og frysedato for kjøtt, fisk og grønnsaker. Mattilsynet har kommet med foreløpige tilbakemeldinger om dette, men det vil være behov for nærmere utredninger før det er klart om et slikt regelverk kan fastsettes eller ikke.

Representantene ønsker i sitt forslag at det skal stilles krav om merking av produksjonsdato. Mattilsynet har i sin foreløpige utredning påpekt at produksjonsdato ikke er lett å definere for alle matvarer, for eksempel blandinger og produkter som skal modnes. Pakkedato vil være et mer entydig begrep, og vil kunne gi forbrukerne opplysninger som trengs for vurdering.

I diskusjonen om merking er det også et relevant spørsmål hva som skal være obligatorisk merking og hva som skal være frivillig merking. I Sverige har merking av produksjonsdato blitt gjennomført som en frivillig ordning.

Med bakgrunn i det arbeidet som allerede er igangsatt, er jeg positiv til tanken bak forslaget fra representantene Hedstrøm, Solholm og Nistad. Jeg mener imidlertid at det er behov for nærmere utredning om temaet før Regjeringen kan trekke en endelig konklusjon.

Jeg vil arbeide videre sammen med helse- og omsorgsministeren og fiskeri- og kystministeren for å utrede krav om datomerking ytterligere. Mattilsynet vil om kort tid få et oppdrag fra matdepartementene hvor de blir bedt om å gå videre med problemstillinger knyttet til datomerking på bakgrunn av det arbeidet som allerede er gjort. Herunder må det legges vekt på hensiktsmessigheten av og hvilke områder som konkret er egnet for denne type merking. Mattilsynet vil også bli bedt om å vurdere hvilket spillerom vi har i forhold til EØS-avtalen, når det gjelder å fastsette slike regler. Basert på Mattilsynets konklusjoner vil vi kunne ta stilling til om et slikt regelverk skal forberedes og sendes på høring. Departementene vil også kunne ta stilling til om det alternativt skal lages frivillige ordninger for hvordan slik datomerking kan gjennomføres.

Mye av regelverket på dette området utvikles i internasjonale fora, blant annet Codex Alimentarius og EUs arbeidsgrupper. Det er viktig at Norge er en pådriver i retning av mer forbrukerrettet merking. Matdepartementene vil derfor sørge for at Norge har en aktiv rolle når merking av matvarer diskuteres i internasjonale standardsettende fora.

